

REFERAT Teknik & Byggeudvalget 2018-2021 d. 08-11-2019

Mødedato Fredag d. 08. november 2019 kl. 08:30

Mødested Mødelokale 2 – Esbjerg Rådhus

Mødedeltagere Søren Heide Lambertsen, Henning Ravn, Alex Sørensen, Anders Rohr Jørgensen, Mussa Utto

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Information / forespørgsler.....	4
Budgetrevision pr. 30. september 2019 for Teknik & Byggeudvalgets områder.....	5
Opførelse af ny daginstitution på Bøndergårdsvej - anlægsbevilling.....	9
Intelligente Transport Systemer handlingsplan og anlægsbevilling.....	11
Forslag til Udviklingsplan for Jerne Kirkegård.....	13
Sektorplan for park, skov og friluftsliv.....	20
Endelig vedtagelse af udbygningsaftale vedr. Ribe Jernstøberi og veje.....	24
Orientering.....	26

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

Beslutning Teknik & Byggeudvalg den 08-11-2019

Godkendt.

Punkt 2: Information / forespørgsler

Beslutning Teknik & Byggeudvalg den 08-11-2019

- Besigtigelses tur 6/12

- P-henvisning i Ribe

Punkt 3: Budgetrevision pr. 30. september 2019 for Teknik & Byggeudvalgets områder

19/16647

Resumé

Der gennemføres 2 budgetrevisioner i 2019, som finder sted henholdsvis 30. april og 30. september.

Budgetrevisionen indeholder bevillingsansøgninger, der vurderes nødvendige som følge af forventet regnskab. Desuden indeholder budgetrevisionen en vurdering af aktuelle opmærksomhedspunkter på fagudvalgets område.

Der er indarbejdet flere bevillingsansøgninger med det formål, at disse overføres til 2020 og 2021. Derudover er der indarbejdet tillægsbevillinger i forbindelse med at driftsmidler i forhold til Alslev Å tilbageføres til kasse, lejeudgifter til parkeringspladsen ved Adgangsvejen og nye pris og lønskøn for 2019.

Sagsfremstilling

Overblik over de økonomiske konsekvenser af budgetrevisionen fremgår af nedenstående tabel:

1.000 kr.	Oprindeligt budget (ramme)	Korrigeret budget (ex. overførsler)	Budgetrevision pr. 30.9.2019			Korrigeret budget herefter (ex. overførsler)
			Bevillingsansøgning 2019	Forskydning til 2020-22	Omplacementer	
Rammebelagt	267.696	269.356	-2.673	0	-302	266.380
Byggeri, vedligehold og energi	38.367	37.854	-62	0	-12	37.780
Veje og grønne områder	213.544	215.717	-2.455	0	-290	212.972
Vinterforanstaltning	12.752	12.752	-134	0	0	12.618
Esbjerg Lufthavn	3.034	3.033	-23	0	0	3.010
Hvile i sig selv	702	2.702	0	0	-3	2.700
Affald	702	2.702	0	0	-3	2.700
Anlæg	340.919	302.023	-1.400	-9.484	0	291.139
Byggeri, vedligehold	137.797	141.129	0	3.006	0	144.135

og energi

Vej og grønne områder	194.997	142.769	-1.400	-12.490	0	128.879
Esbjerg Lufthavn	8.125	18.125	0	0	0	18.125

Forvaltningen har vurderet forventet regnskab og givet fagudvalget en orientering herom i en tidligere sag.

Rammebelagt

Byggeri, vedligehold og energi:

Der er omplaceret 11.900 kr. i forbindelse med afgang af m2.

Derudover er der indarbejdet en negativ tillægsbevilling på 61.600 kr. for de nye pris og lønskøn for 2019.

Vej og grønne områder:

Der er indarbejdet følgende bevillingsansøgninger:

- Alslev Å blev ikke fjernet fra driften i forbindelse med den blev indarbejdet under anlæg, hvorfor 1.000.000 kr. tilgår kassen.
- Lejeudgifter på 71.000 kr. i forbindelse med parkeringspladsen på Adgangsvejen.
- Negativ tillægsbevilling på 1.526.1000 kr. for de nye pris og lønskøn for 2019.

Derudover er der omplaceret 40.000 kr. til Julehytterne under Plan & Miljøudvalget i forhold til belysning og 250.000 kr. til Økonomiudvalget, Administration.

Vinterforanstaltninger:

Der er indarbejdet en negativ tillægsbevilling på 134.000 kr. for de nye pris og lønskøn for 2019.

Esbjerg Lufthavn:

Der er indarbejdet en negativ tillægsbevilling på 22.700 kr. for de nye pris og lønskøn for 2019.

Det bemærkes i øvrigt, at Esbjerg Lufthavns udvikling følges.

Hvile i sig selv

Affald:

Der er omplaceret 2.900 kr. i forbindelse med rengøring af Esbjerg Affaldshåndtering.

Anlæg

Byggeri, vedligehold og energi:

Der er indarbejdet bevillingsansøgninger på 3.800.000 kr. i forhold til Kornvangen, der består af 3 delprojekter. De har fælles kontrakter, som fordeles efter nøgletal. Udgifterne er blevet flyttet op på boligdelen, hvilket har medført en regulering.

Derudover er der indarbejdet 794.000 kr. i forhold til Energien Skads, da der er indkommet en indtægt, der er budgetteret i 2020.

Veje og grønne områder:

Der er indarbejdet bevillingsansøgninger for 12.489.600 kr. i forhold til projektforskydninger fra 2019 til perioden 2020-21:

- Marbækgård Trailcenter (2020)
- Forplads ved Nærbanestation Jerne (2020)
- Kongensgade etape 4 og sidegader (2020)
- Kongensgade etape 5 og sidegader (2020)
- Middelaldergader i Ribe (2020)
- Borgerdrevet byfornyelse i Mandø by (2020)
- Tjæreborgprojektet, sti ved Hulvej (2020)
- Stibro over banen (2020)
- Supercykelsti Baggesens Alle (2020)
- Mandø infrastruktur til kommende udviklingsprojekt (2020)
- Gjesing Station, etape 2 (2020)
- Krebsstien, Gjesing – Veje (2020)
- Erisvænget, etape 2 inkl. stitunnel under Sønderrisvej (2021)
- Kjersing, nedrivning af minkfarm (2020)
- Esbjerg Strand (2020)
- Landgangen, tilskud fra Realdania (2020)
- Oprensning af Alslev Å (2020)

Derudover afgives der 1.400.000 kr. i forhold til Kjersing Industri, grønne områder. Der er indarbejdet budget til formålet i 2020.

Økonomi

Materialet er sendt til Økonomi.

Kompetencer

Teknik & Byggeudvalget > Økonomiudvalget > Byrådet

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- Sagen indgår i den samlede budgetrevision pr. 30. september 2019

Beslutning Teknik & Byggeudvalg den 08-11-2019

Godkendt.

Punkt 4: Opførelse af ny daginstitution på Bøndergårdsvej - anlægsbevilling

19/1805

Resumé

Daginstitutionerne afd. Trianglen og afd. Lykkegårdsparken er i masterplanen for dagtilbudsområdet vurderet til ikke at være attraktive at fastholde og udvikle i eksisterende rammer. Byrådet har i marts 2019 frigivet projekteringsbevilling til et samlet nybyggeri som erstatning for de 2 daginstitutioner på Trianglens grund på Bøndergårdsvej. Nu er projekteringen så vidt, at byrådet søges om frigivelse af anlægsbevillingen på 30 mio. kr.

Sagsfremstilling

Masterplanen for dagtilbudsområdet beskriver tilstanden af bygningsmasse for kommunale og selvejende daginstitutioner i kommunen. Afdelingerne Trianglen og Lykkegårdsparken beskrives begge i masterplanen som særdeles slidte, endda nærmest kassable. Nybyggeri af en samlet daginstitution som fusion af de 2 afdelinger anbefales, og byrådet frigav i marts 2019 projekteringsbevilling til projektet.

Nu søges om frigivelse af anlægsbevillingen på 30 mio. kr. til at gennemføre byggeriet på Bøndergårdsvej. Daginstitutionen ønskes opført med fleksibilitet, således at indretningen kan forandres i takt med aktuelle ændringer i børnenes alderssammensætning samt øvrige ændringer i behov og ønsker, der måtte opstå med tiden.

I den oprindelige projektbeskrivelse forventedes at opføre et område-produktionskøkken som leverandør til samtlige madportioner for hele område Midt- og Østerbyens daginstitution/ afdelinger. Efter samarbejde med Sundhed & Omsorg om ledig køkkenkapacitet, er det aftalt, at område Midt- og Østerbyen overtager køkken-kapaciteten på Skovbocentret, så eksisterende ledig kapacitet i kommunen udnyttes, i stedet for at opføre nyt køkken på Bøndergårdsvej. Madportioner til daginstitutionerne i område Midt- og Østerbyen vil derfor fremover blive leveret fra Skovbocentrets adresse.

Den nye fusionerede afdeling på Bøndergårdsvej bygges til at rumme 60 0-2 årige og 100 3-5 årige børn, som svarer til det forventede kapacitetsbehov efter blandt andet befolkningsprognose. Byggeriet følger i øvrigt Sektorplan for Dagtilbud.

Projektgruppe sammensat af område-bestyrelsesmedlemmer, personale fra Trianglen og Lykkegårdsparken samt ledelsen har i samarbejde med Teknik & Miljø udarbejdet skitsetegning for den ny daginstitutionens indretning.

Der henvises til bilag.

Lovgrundlag, planer mv.

Dagtilbudsloven

Sektorplan for Dagtilbud

Bygningsreglementet

Økonomi

Byrådet har afsat anlægsmidler til opførelse af ny daginstitution på Bøndergårdsvej med 3 mio. kr. i 2019 og 30 mio. kr. i 2020. Det forventes at 8 mio. kr. flyttes til 2021 i forbindelse med 2. behandling af igangværende budgetlægning.

Projekteringsbevilling på 3 mio. kr. er frigivet i marts 2019, og nu søges anlægsbevilling på 30 mio. kr. i 2020 frigivet med 22 mio. kr. i 2020 og 8 mio. kr. i 2021, finansieret af de afsatte rådighedsbeløb til nybyggeri for Trianglen/Lykkegårdsparken, forudsat at 8 mio. kr. flyttes til 2021 i forbindelse med byrådets 2. behandling af budget 2020-2023. Et eventuelt mindre forbrug tilgår kommunkassen.

Kompetencer

Børn & Familieudvalget -> Teknik & Byggeudvalget -> Økonomiudvalg -> Byrådet

Konsekvenser for andre udvalg

Børn & Familieudvalget godkendte den 28. oktober følgende indstilling:
Direktionen indstiller til Børn & Familieudvalget, at der via sag til Teknik & Byggeudvalget indstilles til Byrådet, at der meddeles anlægsbevilling på 30 mio. kr. fordelt med 22 mio. kr. i år 2020 og 8 mio. kr. i år 2021 finansieret af de i 2020 og 2021 afsatte rådighedsbeløb til nybyggeri for Trianglen/ Lykkegårdsparken.

Indstilling

Direktionen indstiller, at det indstilles til byrådet, at

- der meddeles en anlægsbevilling på 30 mio. kr. fordelt med 22 mio. kr. i år 2020 og 8 mio. kr. i år 2021 finansieret af det dertil afsatte rådighedsbeløb.

Beslutning Teknik & Byggeudvalg den 08-11-2019

Godkendt.

Bilag

Daginstitution Bøndergårdsvej - Situationsplan

Daginstitution Bøndergårdsvej - Stue oversigtsplan

Punkt 5: Intelligente Transport Systemer handlingsplan og anlægsbevilling

18/3534

Resumé

Teknik & Byggeudvalget besluttede 1. juni 2018, at der skulle udarbejdes en ITS-handlingsplan. ITS dækker over Intelligente Transport Systemer, som er systemer og teknologisk udstyr, der kan bidrage til at forbedre trafikafviklingen, og samtidigt gøre transport mere effektiv og sikker.

For at Esbjerg Kommune kan prioritere indsatsen med ITS bedst muligt, er der udarbejdet et forslag til en langsigtet handlingsplan. I sammenhæng med vedtagelsen af denne handlingsplan foreslås den resterende ITS-pulje for årene 2019, 2020, 2021 og 2022 frigivet.

Sagsfremstilling

I 2018 og 2019 er der frigivet i alt 400.000 kr. til udarbejdelse af en langsigtet ITS-handlingsplan ”ITS-handlingsplan – Intelligente Transport Systemer”.

ITS-handlingsplanen har til formål at prioritere og koordinere ITS som politisk indsatsområde over de kommende år. Med ITS tiltag kan fremkommeligheden på det eksisterende

vejnet optimeres, uden at der skal udføres større fysiske og bekostelige ændringer i vejnettet. Handlingsplanen har afdækket de strækninger, der har størst behov for ITS tiltag i Esbjerg Kommune, samt vurderet hvilke ITS tiltag og indsatsområder, der kan forbedre den langsigtede mobilitetsplanlægning i kommunen.

Der er udpeget 7 strækninger og lokaliteter i Esbjerg, Ribe og Bramming samt en række anbefalede ITS tiltag til et samlet anlægsoverslag på 12,2 mio. kr. På baggrund heraf ønskes den resterende bevilling for årene 2019, 2020, 2021 og 2022 frigivet til de foreslåede tiltag i ITS-handlingsplanen, herunder forbedret trafikstyring og -information.

Udvalget vil på et senere tidspunkt, efter evalueringen af de igangsatte tiltag, få forelagt en vurdering af behovet for en ny ITS pulje.

I udarbejdelsen af ITS-handlingsplanen er en bred række interessenter blevet hørt, heriblandt repræsentanter fra transportbranchen, handicapområdet, cykelistforbundet, Sydtrafik og Esbjerg Havn.

Økonomi

Til forbedret trafikstyring og -information er der afsat 2 mio. kr. i hvert af årene 2019, 2020, 2021 og 2022, i alt 8 mio. kr. over fire år.

Der er frigivet 0,4 mio. kr. af de afsatte midler til handlingsplanen. De resterende 1,6 mio. kr. i 2019, 2 mio. kr. i 2020, 2 mio. kr. i 2021 og 2 mio. kr. i 2022 ønskes frigivet til gennemførelse af de foreslåede ITS tiltag i handlingsplanen.

Kompetencer

Teknik & Byggeudvalget > Økonomiudvalget > Byrådet

Indstilling

Direktionen indstiller, at det indstilles til Byrådet, at

1. "ITS-handlingsplan – Intelligente Transport Systemer" godkendes.
2. der meddeles en anlægsbevilling på 7,6 mio. kr. finansieret af det hertil afsatte rådighedsbeløb, fordelt på 1,6 mio. kr. i 2019, 2 mio. kr. i 2020, 2 mio. kr. i 2021 og 2 mio. kr. i 2022

Beslutning Teknik & Byggeudvalg den 08-11-2019

Godkendt.

Bilag

ITS-handlingsplan - Intelligente Transport Systemer

Punkt 6: Forslag til Udviklingsplan for Jerne Kirkegård

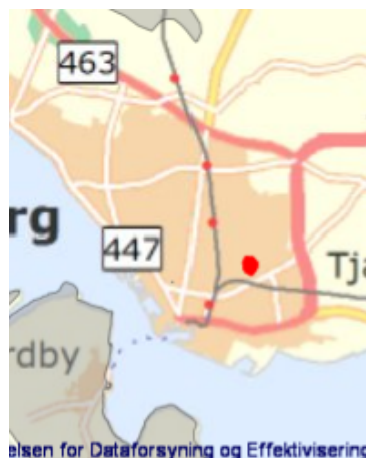
14/1058

Indledning

Den 14. november 2014 godkendte Teknik & Byggeudvalget sagen om behovsanalyse for kommunale kirkegårde og planer om udarbejdelse af udviklingsplaner for kirkegårdene.

Efter en offentlig høring blev Udviklingsplan for Kirkegården i Gormsgade endeligt vedtaget den 19. august 2016.

Der er nu udarbejdet forslag til udviklingsplan for de tre øvrige kirkegårde. Denne sag omhandler udviklingsplan for Jerne Kirkegård, ”Forslag til udviklingsplan for Jerne Kirkegård”.

Jerne Kirkegård

Sagsfremstilling

Jerne Kirkegård udgør, sammen med kirkegården i Gormsgade, Esbjergs to bykirkegårde.

Det overordnede mål med udviklingsplanen er at bevare kirkegården med et varieret udbud af gravstedstyper, samtidig med at kirkegårdens anvendelse og indretning nytænkes, så nutidens behov og efterspørgsel kan tilgodeses.

Udviklingen skal tage værdigt hensyn til de eksisterende gravsteder og evt. pårørendes ønske om forlængelse af disse. Planen bliver retningsgivende for udviklingen over en lang årrække, så driften kan tilrettelægges i et langsigtet perspektiv.

KIRKEGÅRDEN I DAG:

Overordnet består Jerne kirkegård af to kirkegårde adskilt af den trafikerede Strandby Kirkevej:

- Den gamle kirkegård i den sydlige del
- Den nye kirkegård i den nordlige del

Overordnet fremstår den sydlige gamle kirkegård klart defineret med kirken som det centrale ankerpunkt. Kirkegården er omgivet af et stendige, der definerer kirkegårdens rum, og er mod øst afgrænset af store fuldvoksne bøgetræer. Kirkegårdens rum er inddelt i fire græs plæner med spredte solitære træer adskilt af stier. Plænerne er disponeret med urnegravsteder og enkelte kistegrave. På kirkegården ligger en gravhøj, og der står en række bevaringsværdige gravminder.

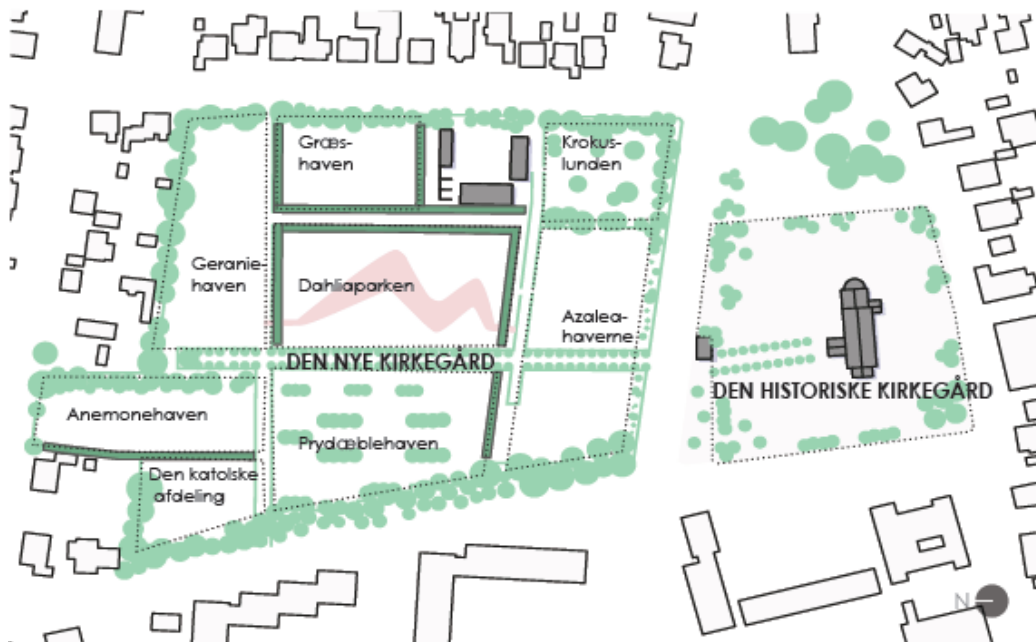
Den nordlige ny kirkegård er omgivet af store magtfulde løvtræer mod nord, øst og vest, men er mod Strandby Kirkevej kun afgrænset af et trådhegn mod den intense trafik. Den overordnede og identitetsgivende struktur på kirkegården dannes af et system af stammehække af lind, der sjældent er set større. Kirkegården er lineær i sin struktur med gravsteder i lange lige rækker adskilt af grusstier. Der er kun lidt kontakt mellem de forskellige gravrum, og kirkegården kan være svær at finde rundt på.

KIRKEGÅRDEN I FREMTIDEN

”Jerne Kirkegård Illustrationsplan”

I udviklingsforslaget samles begravelsesaktiviteterne i den nordlige del. Den sydlige gamle kirkegård overgår til at være historisk kirkegård, hvor områdets historie fortælles. Den nordlige del af kirkegården organiseres med udgangspunkt i stammehækkenes struktur, i en række forskellige gravrum omkring et nyt centralt parkanlæg, Dahliahaven.

I planen bindes de to dele sammen af en allé af søjleleg, der markerer hovedaksen fra kirken i den historiske del af kirkegården over den nordlige kirkegård, der afsluttes med et stort cedertræ og et spejl bassin.

Den historiske kirkegård

Den historiske del af kirkegården lukkes fremover for begravelsesaktiviteter og overgår til parkfunktioner, hvor de bevaringsværdige gravminder samles i lapidarier. Her fortælles områdets historiske fortællinger: kirkebygningen fra 1100-tallet, gravhøjen, bondestenene, lapidariet og kampestensdiget.

Den historiske kirkegård bliver et åbent rum omkranset af store træer, hvor kirken med sin centrale placering får en ikonisk virkning. Hovedadgangen til kirken er fra Strandby Kirkevej, men også med adgang fra Møllebakken og Kirkebakken. Arealet omkring kirken og adgangsstierne fra de omgivende veje belægges med chaussesten. Mellem belægningen omkring kirken og kirkegårdsdiget samles området af en klippet græsflade. De bevaringsværdige gravminder placeres i staudebede i græsarealet.

Den nye kirkegård

Strukturen i den nye kirkegård bygges op omkring stammehækkene. Alléen i hovedaksen adskilles fra naborummene af en mandshøj bøgehæk. Hovedaksen krydses flere steder af tværgående stier, der inviterer til at gå på opdagelse i kirkegårdens øvrige rum.

Adgang til kirkegården sker fra alle fire sider, fra de omgivende veje.

Kirkegården bliver opdelt i en række forskellige begravelsesrum omkring et centralt beliggende rekreativt rum. Alle rummene afgrænses af de store stammehække.

- Azaleahaven. Geraniehaven og Prydæblehaven
- Krokuslunden
- Anemonehaven og Græshaven
- Den katolske kirkegård
- Dahliaparken

Azaleahaven, Geraniehaven og Prydæblehaven bliver en kombination af traditionelle gravanlæg for kistegrave med lave stedsegrønne hække og kistegrave i fællesanlæg, der skaber variation og oplevelsesrigdom i gravrummene.

Krokuslunden bliver en gravhave med skovstemning og består af traditionelle urnegravsteder og af urnegravsteder i græs. Centralt i den traditionelle gravhave etableres en hækomkranset opholdsplads, hvor man kan sidde i fred. Det oplevelsesmæssige højdepunkt i gravrummet er foråret, hvor krokusserne blomstrer, og senere når rododendronen blomster.

Anemonehaven og Græshaven bliver urnegravsteder i fællesanlæg med beplantning af frodige stauder og græsser. I græshaven findes desuden afmærkede urnegravsteder, men med en ensartet sammenhængende beplantning på gravstederne.

Den katolske kirkegård udvides og indrettes med traditionelle kistegravsteder og kistegravsteder i fællesanlæg. Begge typer gravsteder smykkes med unikke katolske gravmonumenter, der i fællesanlæggene står i en bund af farverige stauder.

Centralt i anlægget kommer Dahliaparken, der er kirkegårdens hjerte, omgivet af de store stammehække og hovedaksen mod vest. Dahliaparken er kirkegårdens rekreative rum.

Gennem Dahliaparken forløber et grusbånd, der skiftevis smalner ind og vider sig ud, med mulighed for ophold og aktiviteter. Langs grusbåndet slynger sig et beplantet bånd, der danner nicher og rum. I Dahliaparken vil der blive opstillet forskellige typer sidde og opholdsmøbler.

Implementering af udviklingsplanen

Implementering af planen vil ske over en lang årrække på 30-40 år.

I første omgang handler det om at registrere, hvor der ikke fremover skal sælges gravsteder, for på et senere tidspunkt at kunne omlægge arealerne.

Dele af udviklingen på kirkegården udføres som fortløbende drift, men der er større omlægnings, som kræver anden finansiering. Det er f.eks. anlæg af hovedaksen, forbedring af indgangspartierne, anlæg af Dahliahaven og flytning af bevaringsværdige gravminder på den historiske kirkegård.

Lovgrundlag, planer mv.

Bekendtgørelse af lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde foreskriver, at der skal være tilstrækkelig plads til begravelser på folkekirkens kirkegårde, og at disse skal fungere som værdige og vel vedligeholdte begravelsespladser.

Økonomi

En del af udviklingen af kirkegården kan ske gennem den fortløbende drift, mens en del af tiltagene forudsætter særskilte bevillinger, som vil blive søgt på et senere tidspunkt.

Kompetencer

Teknik & Byggeudvalget

Høring

Forslag til udviklingsplan for Jerne Kirkegård sendes i 4 ugers offentlig høring.

Vurdering herunder alternativer

Implementering af udviklingsplanen for Jerne Kirkegård vil forløbe over 30-40 år. Dele af kirkegården kan dog allerede indenfor en kortere årrække overgå til rekreativt område.

I den forbindelse vil det være en fordel, hvis man tidligt i processen kan anlægge hovedaksen, forstærke rammen mod Strandby Kirkevej, påbegynde anlæg af staudebede med bevaringsværdige gravminder på den historiske kirkegård og anlægge nye indgangspartier til den nye kirkegård.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- Forslag til Udviklingsplan for Jerne Kirkegård godkendes og sendes i 4 ugers offentlig høring.

Beslutning Teknik & Byggeudvalg den 15-09-2017

Godkendt.

Forslaget sendes i 8 ugers offentlig høring.

Forvaltningen oplyser

Udviklingsplan for Jerne Kirkegård har været i 8 ugers offentlig høring i perioden 26. september til 20. november 2017. Ved høringen indkom 5 høringssvar, som kan ses i

”Høringssvar til udviklingsplan for Jerne Kirkegård” og ”Oversigt over høringssvar vedr. udviklingsplanen for Jerne Kirkegård”.

Følgende bemærkninger er indkommet. I parentes er henvist til høringssvarene:

1. Spørgsmål om fortsat at kunne begrave familie i kistegravsteder, i områder hvor der er planer om omlægning til urnegravsteder. (1)
2. Ønske om bevaring af gravsted som et stykke Esbjerg historie (1)
3. Den katolske menighed er tilfreds med det katolske afsnit, men har ønske om plads til urnenedsættelser. (2)
4. Betænkelighed ved at kirkegården omdannes til park. (2)
5. Indsigelse mod at den gamle del af kirkegården omkring Jerne Kirke ændres fra aktiv kirkegård til lapidarium med bevaringsværdige gravsten. (3a+3b+3c+4a+4b)
6. Spørgsmål om hvornår fornyelse af gravsteder ikke længere kan ske på den gamle del af kirkegården, når den ophører som aktiv kirkegård. (5)

Teknik & Miljø har følgende bemærkninger til høringssvarene:

Ad 1 og Ad. 6

Omlægning af kirkegårdens rum sker først, når hovedparten af de eksisterende gravsteder er opsagt. Et gravsted kan stadig forlænges, hvis de pårørende ønsker det, ligesom de nærmeste familiemedlemmer fortsat kan nedsættes. I Endeligt revideret forslag til sydlige del af Jerne Kirkegård - Tegninger – 230919 kan man se hvordan etape 1 i udviklingen af den gamle kirkegård kan ske.

I forbindelse med realisering af udviklingsplanen foreslås, at der udarbejdes bestemmelser, hvor der gives tilladelse til, fra nu af, fortsat at kunne begrave ægtefælle og børn i aktive gravsteder. Herefter foreslås, at yderligere begravelse ophører.

Ad.2

Det er Nationalmuseet i samarbejde med Byhistorisk Arkiv, der udpeger bevaringsværdige gravsteder og gravsten.

Ad.3.

Det katolske afsnit på kirkegården er i planen udvidet. Menighedsrådet inddrages, når der igangsættes ændringer på kirkegården.

Ad.4.

Det katolske afsnit ligger i den anden ende af kirkegården i forhold til de fremtidige rekreative områder, og vil ikke blive påvirket af dette.

Ad. 5

Ribe Stift og Jerne menighedsråd har gjort indsigelse mod at lade den historiske kirkegård udgå som aktivt begravelsesområde. Ribe Stift har indsendt bemærkninger fra Kirkegårdskonsulenten, Nationalmuseet og Den kgl. Bygningsinspektør.

Forvaltningen har afholdt møder med Ribe Stift, Skads Provsti og Jerne Menighedsråd for at finde en fælles løsning.

Der er nu udarbejdet et nyt forslag til udviklingsplan for den gamle del af kirkegården, ”Endeligt revideret forslag til sydlige del af Jerne Kirkegård”, som er godkendt af Jerne Menighedsråd, se høringssvar 4b.

I den nye plan er der udlagt 798 urnegravsteder på den gamle del af kirkegården. I forhold til den oprindelige plan medfører det, at gravrum N, Græshaven ændres til rekreativt område i sammenhæng med Dahliahaven, ligesom antallet af gravsteder i afd. H, Krokuslunden, reduceres til 551 urnegravsteder.

Da Stiftet ønskede at der skulle være aktive gravsteder helt ud til kanten af kirkegården, er antallet af urnegravsteder forhøjet med 148 gravsteder i forhold til behovsanalysen. De ekstra gravsteder anlægges først, hvis der bliver efterspørgsel på gravstederne. Antallet af urnegravsteder i afd. H, Krokuslunden kan evt. reduceres.

Ændringer i udviklingsplan for Jerne Kirkegård:

I den reviderede plan for den gamle kirkegård er kirken fortsat centrum for placering af gravstederne. Tættest ved kirken ligger gravstederne i en tæt lineær struktur. Længere ud mod diget løsnes denne struktur og toner ud. Afslutningen af rækkerne er uregelmæssigt fordelt for at understrege det flexible princip.

På kirkegården er udlagt urnegrave i traditionelle urnegravsteder og urnegravsteder i fællesanlæg, der fremtræder som staudebede. Staudebedene byder på oplevelser i detaljen med blad- og blomsterfarve og former, mens de traditionelle gravsteder har en ryghæk af taks, der medvirker til at understrege den lineære struktur.

Længst fra kirken plantes spredte egetræer, der hver fungerer som centrum for 8 gravsteder eller et lapidarium med bevaringsværdige gravsten. Som ophold i rækkerne af traditionelle og fælles urnegravsteder, er grupper af urnegravsteder med plade i plæne.

Dahliaparken udvides og består af et østligt og et vestligt rum, som begge er skarpt afgrænsede af stammehækkene. Dahlia parken er disponeret med forskellige blomster og græshav, der danner nicher til ophold og aktiviteter af forskellig karakter.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- Den reviderede udviklingsplan for Jerne Kirkegård godkendes

Beslutning Teknik & Byggeudvalg den 08-11-2019

Godkendt.

Bilag

Høringssvar til udviklingsplan for Jerne Kirkegård

Oversigt over høringssvar vedr. udviklingsplanen for Jerne Kirkegård

Illustrationsplan Revideret udviklingsplan for Jerne Kirkegård

Endeligt revideret forslag udviklingsplan for Jerne Kirkegård

Endeligt revideret forslag til sydlige del af Jerne Kirkegård - Tegninger

Forslag til Udviklingsplan for Jerne Kirkegård

Udviklingsprojekt til budgetlægning 2018-21 - Jerne Kirkegård

Jerne kirkegård illustrationsplan

Punkt 7: Sektorplan for park, skov og friluftsliv

19/34458

Resumé

Sektorplanen skal anvise, hvordan byerne kan gøres grønnere og mere bæredygtige. Hvordan der kan skabes gode rekreative arealer tæt på boligområderne, der kan tiltrække nye borgere og forbedre folkesundheden, samtidig med at biodiversiteten i byerne forbedres.

I Esbjerg udmønter det sig bl.a. i, at Byrådet har vedtaget Vision 2025, der har fokus på bæredygtighed, sundhed og fællesskaber, at Teknik & Byggeudvalget har et politisk indsatsområde om parkmiljøer og kommunen har de 17 verdensmål er i fokus.

På baggrund heraf ønsker Teknik & Miljø at igangsætte arbejdet med en sektorplan for park, skov og friluftsliv, der kan bidrage til, at Esbjerg kommune kan leve op til Vision 2025 og Verdensmålene.

Sektorplan for park, skov og friluftsliv er en plan for kommunens offentlige grønne områder, de bynære naturområder, kommunens skove og gadetræer og adgangen til det åbne land. Planen skal sætte rammerne for det selvorganiserede idræts- og friluftsliv og for det grønne i byerne.

Sektorplanen indarbejdes i Kommuneplanen og vil være retningsgivende for den grønne struktur i den fremtidige byudvikling, lokalplanlægning og byggesagsbehandling.

Planen har sit afsæt i Drift & Anlæg, men udarbejdes i samarbejde med en række interessenter fra Teknik & Miljø og øvrige forvaltninger. Planen udarbejdes i tæt samarbejde med Arkitekturpolitikken og Cykelplanen.

Sagsfremstilling

Sektorplan for park, skov og friluftsliv:

For at kunne opfylde Esbjerg Kommunes visioner og mål, er der behov for en overordnet grøn struktur i planlægningen, der kan sikre grønne rammer til rekreation i byen og de bynære naturområder, og understøtte udviklingen af spændende turismedestinationer. Visionerne og målene er beskrevet i baggrundsafsnittet sidst i dagsordenspunktet.

Formålet er at udarbejde en sektorplan for park, skov og friluftsliv, der sikrer grønne strukturer, der bidrager til attraktive bosætningsområder, der bringer naturen tæt ind på borgerne. Borgerne skal have let adgang til rekreative områder i hele kommunen til fremme af den fysiske og mentale sundhed.

Sektorplanen skal sikre, at byerne beriges med beplantninger til gavn for oplevelser, klima og miljø. Den grønne struktur kan foruden en landskabelig og rekreativ værdi, også håndtere klimaskabte udfordringer med rigelige mængder vind, sol og vand, og skabe grundlag for gode levesteder for mange dyr og planter.

Planen har sit afsæt i Drift & Anlæg, men udarbejdes i samarbejde med en række interessenter fra Teknik & Miljø og øvrige forvaltninger. Planen udarbejdes i tæt samarbejde med Arkitekturpolitikken og Cykelplanen. Der vil blive undersøgt mulighed for nye metoder til borgerinddragelse og til kvalitative og kvantitative analyser.

Elementerne i den eksisterende Natur & Parkpolitik fra 2009, der vedrører parkplanen, indarbejdes i den nye plan og erstatter disse.

Planen behandler emnerne bæredygtige byer, sundhed, biodiversitet, klima og friluftsliv. Dette for at sikre smukke og bæredygtige byer, at give borgerne let adgang til naturoplevelser og motion i hverdagen, at sikre biodiversiteten i byerne og på kommunes øvrige arealer, at reducere klimaforandringernes indflydelse ved beplantning (læ og skygge) og ved at sikre plads til nedsivning og forsinkelser af de øgede vandmængder.

Sektorplan for park, skov og friluftsliv vil i fremtiden være et værktøj for plan- og bygningsmyndigheden, til at sikre, at der ved byudvikling, byfortætning, lokalplanlægning og byggesagsbehandling tages hensyn til eksisterende grønne områder, og der etableres tilstrækkelige rekreative og grønne områder i nye byudviklingsområder til rekreation og klimahåndtering.

Desuden henvises til ”Tidsplan for udarbejdelse af Sektorplan for park, skov og friluftsliv”.

Baggrund:

Baggrunden for sektorplanen er det politiske indsatsområde Parkmiljøer, Vision 2025, Planstrategi 2020-2034 og Natur & parkpolitik 2009.

Det Politiske indsatsområde Parkmiljøer omfatter:

”Udarbejdelse af vision/overordnede tanker for byens beplantning og grønne områder, bynær natur, adgang til det åbne land, sammenhængende stisystemer og naturen, som danskernes foretrukne motionsrum, herunder tiltag til:

- Styrkelse af de bynære rekreative områder, da de motiverer mennesker til friluftsliv og bevægelse med øget trivsel, sundhed og fysisk og psykisk velvære til følge.
- Tematisering af de grønne områder og parker ud fra områdernes forskellige formål, anvendelse og aktiviteter. Fra de stille, meditative områder til de hyperaktive motions og event områder.
- Klimatilpasning; eksempelvis med fokus på håndtering af øget regnvand og højtliggende grundvand i de grønne rekreative områder og i gaderummene, der både begrænser risikoen for oversvømmelser og øger områdernes oplevelsesværdi. Plantning af grønt og gadetræer for at skabe bedre klima i byerne med læ og skygge og levesteder i byrum og gader, så det bliver rart at opholde sig i byen selv når det blæser.

Vision 2025 handler om velfærd og vækst:

I visionen for Velfærd er målet at samarbejde bredt om at skabe de bedst mulige rammer for et godt og sundt liv. Visionen tager afsæt i det nære hverdagsliv. De temaer der har betydning for sektorplan for park, skov og friluftsliv er temaerne livskvalitet og sundhed, hvor bevægelse i hverdagen og nem adgang til grønne områder, er vigtige parametre. Ligesom at skabe rammerne for store naturoplevelser, skabe rum for fællesskaber ved gode byrum og rekreative områder, og sikre bæredygtighed og innovative klimaløsninger i byerne er det.

I visionen for Vækst er målet at sikre flere borgere i kommunen og være en attraktiv turismedestination. I Bosætningsanalysen fra 2018 står at:

”Hvis Esbjerg Kommune skal gøre sig attraktiv for tilflyttere, så er naturen et vigtigt trækplaster. Fem ud af syv undersøgte målgrupper angiver at: ’en placering tæt ved attraktiv natur’ er et vigtigt element i forhold til bosætning. Det betyder et behov for mere og bedre natur, men også et behov for at brande den unikke natur bedre.”

Hvilket har betydning både for bosætning og for turisme.

Planstrategi 2022-34 behandler en række temaer med mål, der har betydning for en plan for park, skov og friluftsliv:

- Byer og borgere
  - Esbjerg skal kendetegnes ved tætte, urbane og grønne byrum
  - Esbjerg har synligt kulturliv, socialt liv og selvorganiseret idræt
- Bosætning
  - Ved nyanlæg af boligområder arbejdes der for grønne, klimavenlige og sunde løsninger
  - Rekreative faciliteter i det åbne land skal placeres til gavn for lokalsamfundets borgere og gæster
- Grøn by grøn omstilling
  - Byfortætning i Esbjergs indre by skal omfatte etablering af grønne områder i indre by
  - Byens grønne områder skal kortlægges og forbindes som samlede grønne strukturer
  - Væsentlige grønne byrum skal udformes med en egen identitet. (Tematisering af parker)
  - Den grønne struktur skal også i fremtiden være bestemmende for Esbjergs byudvikling
  - Klimaløsninger skal bidrage til grøn bykvalitet og øget biodiversitet i byrummet
- Det åbne land (de bynære naturområder)
  - De rekreative forbindelser mellem byen og det åbne land udvikles så der skabes endnu bedre forbindelser mellem byen og de omkringliggende landområder
  - Etablering af ydre grøn ring omkring Esbjerg
  - Kommunal skovrejsning skal ske efter en samlet strategi

Om Natur- og Parkpolitik 2009 henvises til bilag ”Natur & parkpolitik”.

Lovgrundlag, planer mv.

Planloven

Naturbeskyttelsesloven

Vision 2025

Bosætningsanalyse 2018

Planstrategi 2022-34

Kommuneplan 2018-2030

Natur & parkpolitik 2009

Smukke byområder

FN's verdensmål

Kompetencer

Teknik & Byggeudvalget > Plan & Miljøudvalget

Planmæssige konsekvenser

Sektorplanen indarbejdes i Kommuneplanen og vil være retningsgivende for den grønne struktur i den fremtidige byudvikling, lokalplanlægning og byggesagsbehandling.

Konsekvenser for andre udvalg

Kultur & Fritidsudvalget, Børn & Familieudvalget og Sundhed & Omsorgsudvalget orienteres.

Høring

Borgerinddagsproces i fase 2 Idéudvikling og frivillig offentlig høring i Fase 4.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- arbejdet med udarbejdelse af en sektorplan for park, skov og friluftsliv igangsættes som beskrevet

Beslutning Teknik & Byggeudvalg den 08-11-2019

Udsat til kommende temadrøftelse i TBU.

Bilag

Natur & parkpolitik

Tidsplan for udarbejdelse af Sektorplan for park, skov og friluftsliv

Punkt 8: Endelig vedtagelse af udbygningsaftale vedr. Ribe Jernstøberi og veje

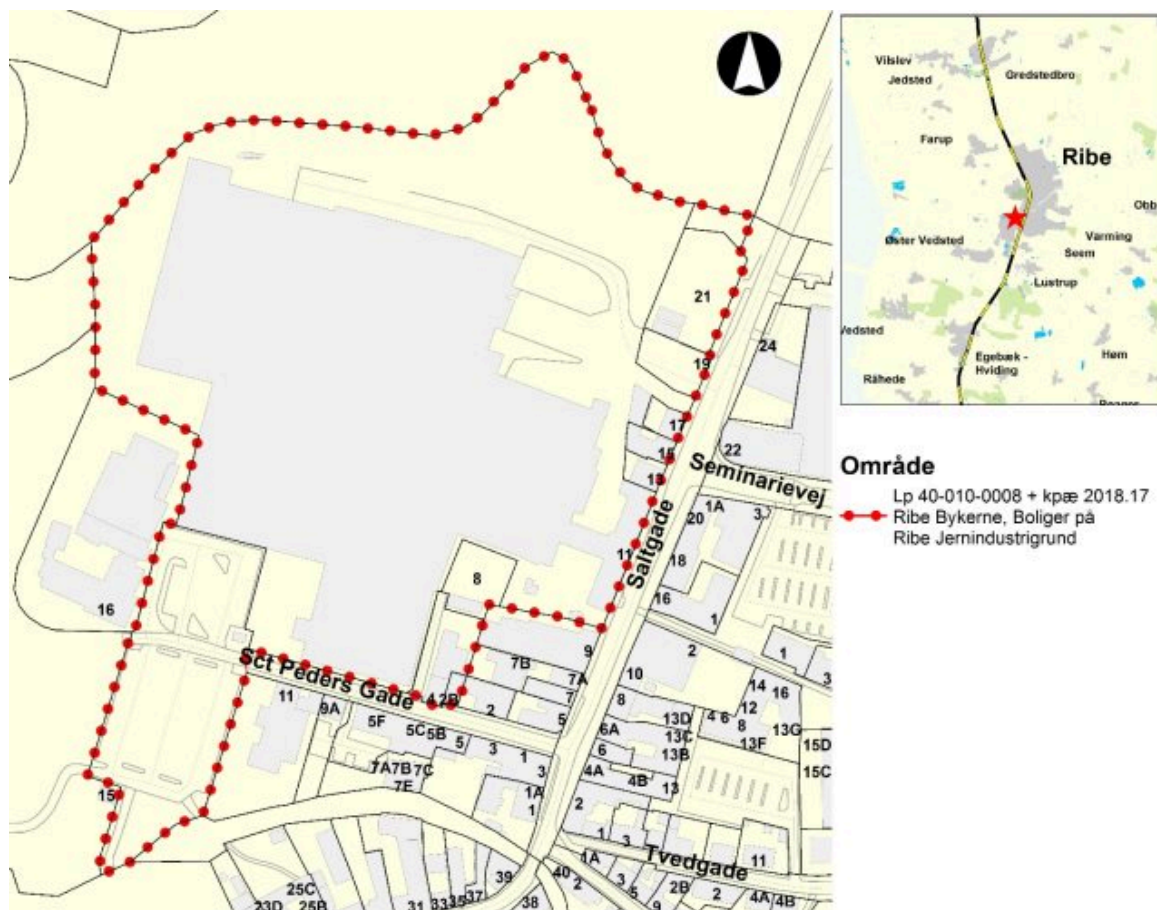
16/24622

Resumé

Sagen omhandler endelig vedtagelse af udbygningsaftale vedr. vejene i det planlagte nye bykvarter, Ribe Jernstøberi, på arealer som har været anvendt af Ribe Jernstøberi. Udkast til udbygningsaftalen har været i offentlig høring i 8 uger samtidig med lokalplanforslag mv., som skal være plangrundlaget for at etablere det nye bykvarter nord for den historiske bykerne i Ribe.

Inden for den 8 ugers høring er der ikke fremkommet bemærkninger vedrørende udkast til udbygningsaftalen.

Udbygningsaftalen indeholder en aftale med bygherre, Ribe Jern Ejendomme om, at bygherre anlægger vejene i det nye bykvarter, og kommunen herefter overtager vejene og varetager driften, på samme måde som ved det øvrige gadenet i Ribe bykerne. Byrådet har den 19. august 2019 vedtaget, at afholde årlige drifts- og vedligeholdelsesudgifter som følge af udbygningsaftalen.

Sagsfremstilling

Byrådet vedtog den 19. august 2019 at udsende et udkast til en udbygningsaftale for Ribe Jernstøberi og veje i en 8 ugers offentlig høring, samtidig med forslag til planmaterialet - forslag til kommuneplanændring, lokalplanforslag og miljørapport.

Indenfor den 8 ugers høring fra 29. august til 30. oktober 2019 er der ikke fremkommet bemærkninger vedrørende udkast til udbygningsaftale.

Det er bygherre, Ribe Jern Ejendomme, kaldet "selskabet", der har anmodet om udarbejdelse af et udkast til en udbygningsaftale, som selskabet efterfølgende har godkendt.

Indholdet i aftalen omfatter, at selskabet skal anlægge vejene, som er nødvendige for at få adgang til boliger, butik mv. i det nye Ribe Jernstøberikvarter. Anlæggelse af vejene vil ske etapevis, efterhånden som selskabet får solgt områderne til bebyggelse. Der er på nuværende tidspunkt ikke en fastlagt etapeplan for hele udbygningen. Vejene anlægges med en afsluttende granitbelægning som ved de øvrige veje i den historiske bykerne i Ribe, idet Jernstøberikvarteret ligger i en naturlig sammenhæng med den nuværende Ribe bykerne.

Udbygningsaftalen fastlægger, at Esbjerg Kommune overtager de færdigetablerede veje, efterhånden som anlægsetaperne bliver færdige, samt at Esbjerg Kommune drifter vejene på samme måde, som kommunen drifter vejene i den nuværende historiske Ribe bykerne.

For at de planlagte nye veje i Ribe Jernstøberikvarter kan tilsluttes de nuværende veje, Saltgade og Sct. Peders Gade, vil terrænniveauet på de nye veje skulle være som ved det nuværende vejnet i Ribe bykerne. Det betyder, at terrænniveauet vil blive lidt lavere ved de nye veje end et evt. behov på sigt, skulle der komme en stor oversvømmelse som følge af klimaforandring. Derfor indgår afværgeforanstaltninger imod evt. øget vandstigning også som en del af den kommunale drift af planlagte veje i udbygningsaftalen.

For at sikre at anlægsarbejderne af vejene har en tilstrækkelig kvalitet, og at vejene anlægges i takt med opførelse af den nye bebyggelse, er der en række bestemmelser i lokalplanen og punkter i udbygningsaftalen herom.

Lovgrundlag, planer mv.

Planlovens bestemmelse om udbygningsaftale på baggrund af opfordring fra grundejer. Indgåelsen af udbygningsaftalen skal vedtages samtidig med lokalplanens endelige vedtagelse i Byrådet.

Økonomi

Byrådet har den 19. august 2019 vedtaget, at afholde årlige drifts- og vedligeholdelsesudgifter som følge af udbygningsaftalen, og at disse indarbejdes som teknisk ændring i budget 2021-2024.

Kompetencer

Teknik & Byggeudvalget > Økonomiudvalget > Byrådet

Indstilling

Direktionen indstiller, at det indstilles til Byrådet

- at udbygningsaftalen vedr. vejene i det planlagte nye bykvarter, Ribe Jernstøberi, vedtages endeligt.

Beslutning Teknik & Byggeudvalg den 08-11-2019

Godkendt.

Punkt 9: Orientering

18/33525

Resumé

Sag: 2019-4134

Gravetilladelser sagsbehandlingstider

Sagsid: 18/12016 Status på Marbækgård Trailcenter

Fra Marbækgård styregruppen møde 25. september 2019. Der er god aktivitet og interesse for trailcentret i samarbejde med bl.a. DGI, Mountainbike og O-løbsklub . Flere initiativer er under planlægning og udførsel. Der ønskes en forsøgsperiode med udlån af lokaler uden opkrævning af leje for at understøtte flere initiativer. Der afholdes indledende møde med ekstern rådgiver for udvikling på længere sigt i ultimo oktober 2019.

Esbjerg Lufthavn

Sagsid: 18/10357 Status ved Lufthavnschef John Nielsen

Indstilling

Direktionen indstiller at,

- Teknik & Byggeudvalget orienteres

Beslutning Teknik & Byggeudvalg den 08-11-2019

Orientering givet.

Bilag

Gravetilladelser - sagsbehandlingstider

Referat fra styregruppemøde Marbækgård (MBG) 25.09.2019

Principper for aktiviteter og brug af lokaler på Marbækgård